

BIULETYN

RADY NACZELNEJ POLONII AUSTRALIJSKIEJ

100th anniversary
of Poland Regaining

Logo obchodów setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości organizowanych przez Radę Naczelną Polonii Australijskiej. Autor: Vitek Skonieczny

**Prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej (RNPA) przekazuje
Państwu kolejne wydanie biuletynu RNPA**

**Celem wydawnictwa jest okresowy przekaz informacji
o wydarzeniach polonijnych w Australii, w Polsce i na Świecie z
udziałem Rady Naczelnej i jej organizacji członkowskich**

**Prezydium RNPA, jako wydawca biuletynu,
zaprasza organizacje członkowskie RNPA oraz ich członków
do współpracy w jego redagowaniu**

Spis treści

Kronika Wydarzeń 3

Jubileuszowy 50. Zjazd Delegatów Rady Naczelnej Polonii Australijskiej.....	3
Centralne, polonijne obchody 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski w Australii	3
Koncert „W Hołdzie Wolności”	3
Wystawa „Drogi do Niepodległości”	4
Koncert Wieczorny z Poezją i Muzyką „W hołdzie Wolnej i Niepodległej... i Tym, którzy odważyli się marzyć”	4
Marayong – zakończenie uroczystości	4
Echa obchodów 100-lecia odzyskania Niepodległości w Polonii Australijskiej	5
Adelajda	5
Brisbane	5
Canberra	5
Hobart	6
Melbourne	6
Newcastle.....	6
Perth.....	6
Sydney	7
“Kolory i cienie Fryderyka Chopina”: widowisko muzyczne Teatru Muzycznego im. Jana Pawła II (październik – grudzień 2018).....	7
Oficjalna wizyta Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Australii	8
V. Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy w Warszawie	8
30-lecie Polskiej Szkoły Dzielnicy Północnych Sydney.....	10
15-lecie Polskiej Szkoły w Randwick (Sydney)	10
Polski Festiwal w Klubie Sportowym Polonia w Plumpton (Sydney)	10
Festiwal Dożynki 2018 w Adelajdzie	10
Polski Festiwal na Federation Square w Melbourne	11

Komentarze, Sprawozdania, Informacje 12

Opieka nad miejscem pochówku Ewy Malewicz Prezydium RNPA	12
Szkoła Polska w Newcastle z filią w Niagara Park, Central Coast (NSW) <i>Elżbieta Krukowska-Alterman, Szkoła Polska w Newcastle</i>	12
Wizyta w Zachodniej Australii <i>Małgorzata Kwiatkowska Prezes RNPA</i>	12
XIV Festiwal polskiej kultury i sztuki PolArt; Brisbane 2018 – Refleksje <i>Henryk Kurylewski Dyrektor Artystyczny Festiwalu</i>	13
Pokłosie I. Forum Nauki Polskiej poza Granicami Kraju <i>Marian Radny Wiceprezes RNPA Koordynator Forum z ramienia Rady Polonii Świata</i>	14
Finansowanie działalności polonijnej z funduszy pochodzących z Polski – zasady i procedury <i>Marian Radny Wiceprezes RNPA</i>	15
Polskie Kalendarium Rocznicowe 2019	16

Korespondencja 17

Piszą do nas	17
Piszą o nas	18
My piszemy	18

Kronika Wydarzeń

Jubileuszowy 50. Zjazd Delegatów Rady Naczelnej Polonii Australijskiej

W dniu 2 czerwca 2018 roku w Klubie Polskim w Ashfield, Sydney, Nowa Południowa Walia (NSW) odbył się jubileuszowy 50. Zjazd Delegatów Rady Naczelnej Polonii Australijskiej (RNPA). Na miejsce jubileuszowego Zjazdu wybrano Sydney, jako że w Sydney odbył się pierwszy Zjazd RNPA.

W Zjeździe uczestniczyło 47 delegatów reprezentujących 20 organizacji członkowskich RNPA.

Gośćmi Zjazdu byli Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej Michał Kołodziejcki, Konsul Generalny RP w Sydney Regina Jurkowska, wicekonsul Dorota Preda, oraz posłowie na Sejm RP, Małgorzata Gosiewska i Wojciech Ziemniak reprezentujący Sejmową Komisję Łączności z Polakami za Granicą.

W trakcie Zjazdu dr Włodzimierz Wnuk (Melbourne) w obszernej prezentacji przedstawił 50-letnią historię Rady Naczelnej.

Zjazd zatwierdził przyjęcie nowych organizacji członkowskich do Rady Naczelnej - Klub Polski w Ashfield oraz Biuro Opieki Społecznej z Wiktorii. Dyskusję nad propozycją Prezydium Rady o ustanowieniu rotacyjności kadr Funduszu Wieczystego delegaci przełożyli do następnego Zjazdu.

Kolejny Zjazd RNPA odbędzie się 18-19 maja 2019 w Brisbane. Będzie to Zjazd wyborczy, na którym delegaci wybiorą nowe Prezydium RNPA na kolejną, dwuletnią kadencję.

50 Zjazd RNPA (Sydney). Zdjęcie grupowe (zdj. B. Filip)

Centralne, polonijne obchody 100 lecia Odzyskania Niepodległości Polski w Australii

W dniach 1-3 czerwca 2018 roku w Sydney odbyły się centralne uroczystości Polonii australijskiej upamiętniające stulecie odzyskania niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w 1918 roku.

W organizację obchodów, które zainicjowało i koordynowało Prezydium RNPA, włączyły się również organizacje nie będące członkami Rady Naczelnej oraz osoby nie będące członkami Prezydium RNPA.

Program obchodów obejmował:

- Koncert „W Hołdzie Wolności” (Tribute to Freedom) – sala koncertowa Sydney Town Hall, piątek, 1 czerwca;
- Wystawa „Drogi do Niepodległości” – Klub Polski w Ashfield, sobota, 2 czerwca;
- Koncert Wieczorny z Poezją i Muzyką „W hołdzie Wolnej i Niepodległej... i Tym, którzy odważyli się marzyć” – Klub Polski w Ashfield, sobota, 2 czerwca;
- Msza Św w Marayong – niedziela, 3 czerwca.

Koncert „W Hołdzie Wolności”

Podczas koncertu zabrzmiały utwory polskich kompozytorów - W. Noskowskiego, F. Chopina, K. Szymanowskiego, J. Paderewskiego i W. Kilara. Wykonano również Koncert Warszawski skomponowany przez R. Addinsella do filmu „Dangerous Moonlight” (1941).

W gronie wykonawców znaleźli się - Orkiestra Manly Warringah pod batutą dr Carlosa Alvarado, sopranistka Daniela Leska oraz pianiści - Krzysztof Małek, Alan Kogosowski i Konrad Olszewski.

Dyrektorem artystycznym koncertu był Grzegorz Machnacki, a osobą prowadzącą Marta Kaczmarek.

Na koncercie obecni byli m.in. Ambasador RP Michał Kołodziejcki (honorowy patron obchodów), Konsul Generalny RP w Sydney, Regina Jurkowska, wicekonsul Dorota Preda, posłowie na Sejm RP, pp. Małgorzata Gosiewska oraz Wojciech Ziemniak, a także przedstawiciele rządu federalnego Australii i rządu stanowego Nowej Południowej Walii, członkowie parlamentu - Jason Falinski, David Clarke, Stephen Bali oraz Robert

Borsak. Obecni byli również przedstawiciele duchowieństwa polskiego oraz delegaci na 50 Zjazd RNPA.

Sponsorami Koncertu byli: Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Holy Family Services, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Konsulat Generalny RP w Sydney, Ambasada RP w Canberze, Stowarzyszenie Polaków „Polonia” w Queensland, Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej w Melbourne, Klub Polski w Ashfield (Sydney), Towarzystwo Polskiej Kultury w Wiktorii i Nowej Południowej Walii, Fundacja Polska w Nowej Południowej Walii oraz p. Eugeniusz Żebrowski.

Koncert „W Hołdzie Wolności” (Sydney):
Od lewej pianiści Alan Kogosowski i Krzysztof
Małek, oraz drygent dr Carlos Alvarado
(zdj. B. Filip)

Wystawa „Drogi do Niepodległości”

Wystawę, którą prezentowano w Klubie w Ashfield, oficjalnie otworzył Ambasador RP Michał Kołodziejcki. Ekspozycja powstała z inicjatywy RNPA, a wykonawcą projektu było Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej (Melbourne) pod kierownictwem dr Zdzisława Derwińskiego. Koncepcję graficzną opracował artysta-grafik Vitek Skonieczny.

Autorzy wystawy, na kilkunastu planszach z tekstem w języku polskim i angielskim oraz fotografiami, pokazali historię upadku I Rzeczypospolitej i walkę Polaków o odzyskanie niepodległości przez kolejne 123 lata.

Niezależnie, zeprezentowano w Klubie w Ashfield wystawę „Ojcowie Niepodległości” przygotowaną przez Instytut Pamięci Narodowej (IPN) w Polsce, a udostępnioną Polonii australijskiej dzięki staraniom Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej.

Obie wystawy były prezentowane do końca roku w różnych ośrodkach polonijnych na terenie Australii.

Klub Polski w Ashfield (Sydney). Otwarcie
wystawy „Drogi do Niepodległości”
(zdj. B. Filip)

Koncert Wieczorny z Poezją i Muzyką „W hołdzie Wolnej i Niepodległej... i Tym, którzy odważyli się marzyć”

W spektaklu, w reżyserii Bożeny Szymańskiej, również przez p. Szymańską prowadzonego w towarzystwie Daniela Bolkunowicza, zaprezentowano utwory poetyckie J. Jasińskiego, J. Relidzińskiego, kompozycje F. Chopina, pieśni i piosenki z okresu zaborów i I wojny światowej, oraz utwory współczesne o tematyce niepodległościowej.

Wśród wykonawców znaleźli się Paweł Siembab, Wiesław Rogoliński, Jeremi Skrzypka oraz zespoły folklorystyczne „Kujawy”, „Lajkonik” i „Syrenka”.

Marayong – zakończenie uroczystości

Msza św. w Marayong z okazji obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości oraz Bożego Ciała zakończyła 3-dniowe uroczystości jubileuszowe. Po mszy św. uczestnicy wzięli udział w procesji Bożego Ciała, a następnie obejrzeli występy zespołów folklorystycznych „Syrenka”, „Lajkonik”, „Kujawy” oraz „Podhale”.

Mszę św. poprzedziło spotkanie z Siostrami Nazaretankami oraz kierownictwem Ośrodka Opieki i Wioski Emerytów w Marayong (Sydney).

Echa obchodów 100-lecia odzyskania Niepodległości w Polonii Australijskiej

Adelajda

Uroczystości w Australii Południowej przypomniły dorobek kulturalny tamtejszej Polonii w pielęgnowaniu polskich wartości narodowych, tradycji i języka polskiego.

Maj. W Murray Bridge Gallery zaprezentowano prace Władysława Dutkiewicza, malarza i działacza polonijnego, w setną rocznicę urodzin artysty i odrodzonej Polski.

Maj. Prezentowano wystawę „Droga do Wolności 1918 – 1921”. Wystawa przypominała walkę Polaków o wolność Polski; pokazała też wkład Polonii w upamiętnienie ofiar tych walk.

Wrzesień. W Brighton Secondary College w Adelajdzie odbył się koncert muzyki polskiej z udziałem pianisty Krzysztofa Małka oraz uczniów szkoły. Chór szkolny zaprezentował polskie pieśni patriotyczne w języku angielskim zaś po polsku odśpiewano „Warszawskie Dzieci”.

Październik. Patrz – [Festiwal „Dożynki 2018.”](#)

Listopad. Zorganizowano dwujęzyczną Akademię na 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości z udziałem władz stanowych. Zespoły Polonijne zaprezentowały polskie pieśni i wiersze patriotyczne. Z patriotycznym programem wystąpił też „Teatr Ottoway”.

Marzec 2019. Obchody odzyskania niepodległości Polski zakończyły się 31 marca uroczystym obiadem. W swoim wystąpieniu podczas spotkania, Gubernator Australii Południowej, p. Hieu Van Lee, podkreślał walkę Polaków o kraj ojczysty, język i tradycje. Z kolei Minister Jing Lee MLC, przypominała o przyjaznych stosunkach Polonii z władzami stanowymi Australii Południowej i szacunku jakim cieszy się Polonia w tej części Australii.

Obchodami rocznicowymi w Australii Południowej kierował Komitet Obchodów 100-lecia Odzyskania Państwowości przez Polskę w składzie - dr Andrzej Czechowicz (przewodniczący) oraz członkowie - Maryla Czechowicz, Irena Dalidowicz, Andrzej Dalidowicz, Edward Dudziński, Małgorzata Dutka, Irena Dyrynda, Janina Hiziak, Jeffrey Kong, Andrzej Munk, Gosia Skalban OAM, ks. dr Marian Szablewski, Bogdan Wiencierz i Lilia Żeźniewska.

Brisbane

11 listopada. Rocznicę uczczono świątecznie, kolorowo i nastrojowo. Obchody rozpoczęły się mszą św. z pocztami sztandarowymi organizacji polonijnych. Po mszy św. uroczystości kontynuowano w Klubie Polskim w Milton z przemówieniami prezesa Klubu, zaproszonych gości oraz okolicznościowym referatem. Atmosferę powagi ożywiły występy dzieci i młodzieży - „Małe Brisbane”, Szkoła Polska, Harcerstwo, „Obertas” i „Wisła”. Po polsku deklamowano wiersze, śpiewano polskie piosenki harcerskie; prezentowano stroje i tańce ludowe.

Występ harcerzy w Brisbane podczas uroczystości 100 lecia odzyskania niepodległości (zdj. R. Federowicz)

Canberra

11 listopada. W Ambasadzie Polskiej w Canberze odbyły się uroczystości setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Więcej informacji można znaleźć na stronie:

https://canberra.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/obchody_setnej_rocznicy_odzyskania_niepodleglosci_przez_polske.

25 listopada. Rada Organizacji Polskich na Terytorium Stołecznym (ACT) zorganizowała obchody 100-lecia odzyskania niepodległości na które złożyły się:

Msza św. w Polskim Centrum Katolickim im. Jana Pawła II, odprawiona przez Nuncjusza Apostolskiego w Australii, oraz;

Akademia w Klubie Orła Białego, podczas której goście podziwiali polskie tańce ludowe w wykonaniu dzieci z Grupy Tanecznej „Wielkopolska”, obejrzeni lekcję historii przygotowaną przez uczniów Polskiej Szkoły

Przedmiotów Ojczystych w Canberze, wysłuchali koncertu fortepianowego utworów F. Chopina oraz dwóch specjalnie przygotowanych na tę uroczystość utworów skomponowanych przez kompozytorów – australijskiego, „The Arrival”, autorstwa dr Christophera Sainsbury, oraz polskiego, „Hastiludium”, autorstwa dr Aleksandra Nowaka. Dodatkową atrakcją były specjały polskiej kuchni.

Wśród gości obchodów w Canberze byli m.in: Ambasador RP Michał Kołodziejcki oraz grupa polskich parlamentarzystów z przewodniczącą Polsko-Australijskiej Grupy Parlamentarnej, posłanką Elżbietą Stępień oraz wiceprzewodniczącymi, Tomaszem Latosem i Grzegorzem Długim. RNPA reprezentowała prezes Małgorzata Kwiatkowska.

Hobart

11 listopada. Uroczystości, na które złożyły się msza św. oraz festyn w Domu Polskim, zorganizował Związek Polski w Hobart. Więcej informacji o obchodach można znaleźć w Biuletynie Związku Polskiego w Hobart -

<http://polishcouncil.org.au/images/PDF/Hobart-Oct-Nov2018sm-print.pdf>

Melbourne

18-19 sierpnia. Federacja PO z Wiktorii, wspólnie z Towarzystwem Polskiej Kultury w Wiktorii zorganizowały dwa koncerty „W Hołdzie Rzeczypospolitej”, z udziałem orkiestry symfonicznej „Art of Sound” i pianistów polskiego pochodzenia. W uroczystościach uczestniczyła prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska.

Gubernator stanu Wiktoria wydała przyjęcie z okazji wizyty Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

11 listopada. W katedrze św. Patryka odprawiono uroczystą, dziękczynną mszę św.

24 lutego 2019. Odbył się Bieg Niepodległości organizowany przez RNPA, Federację Polskich Organizacji w Wiktorii oraz Klub Polski Albion. Bieg zorganizowano podczas jubileuszowego, 50. Święta Sportowego w Melbourne.

Newcastle

22 - 26 października. Związek Polski w Newcastle zorganizował 4-dniowe obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości połączone z wystawą upamiętniającą wkład Polaków w rozwój Newcastle i regionu Hunter Valley. Gośćmi obchodów byli prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska, przewodniczący Klubu Gazety Polskiej w Sydney Vitek Skonieczny oraz dr Zdzisław Derwiński z Melbourne.

Dom Polski w Newcastle: Grupa taneczna „Oberek” podczas obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości (zdj. M. Kwiatkowska)

Perth

Polonia Australii Zachodniej zorganizowała cykl uroczystości z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. W obchodach uczestniczyła prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska.

8 listopada. Ambasador RP M.Kołodziejcki wydał przyjęcie z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Na przyjęciu obecni byli przedstawiciele Polonii zachodnioaustralijskiej, zachodnioaustralijscy politycy, członkowie miejscowego korpusu konsularnego oraz delegacja Instytutu Pamięci Narodowej (IPN, Polska).

9 listopada. W Parlamencie Australii Zachodniej, Prezes Legislative Assembly, Kate Doust, powitała gości, w tym Gubernatora Australii Zachodniej Kim Beazley. Ambasador RP Michał Kołodziejcki oraz wiceprezes IPN Jan Baster, otworzyli wystawę „Czas bohaterów” przygotowaną przez Komitet Pilecki, Związek Więźniów Politycznych w Australii, przy współpracy z IPN (Polska) i wsparciu Ambasady RP w Canberze oraz

Konsulatu Generalnego w Sydney. Wystawa została poświęcona rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu, Powstaniu Warszawskiemu (z historią Australijczyków pomagających Powstańcom), Radzie Pomocy Żydom „Żegota” oraz rodzinie Ulmów z Markowej. Więcej informacji o wystawie można znaleźć pod adresem:
<https://www.sbs.com.au/yourlanguage/polish/en/au/diotrack/time-heroes-0>

Parlament Australii Zachodniej (Perth). Od lewej: A. Nowak i J. Glinka (organizatorzy wystawy), Kim Beazley (Gubernator Australii Zachodniej), R. Leśkiewicz, (IPN), M. Kwiatkowska, M. Kuźmicka (Scena 98), J. Baster (IPN), A. Niedźwiadek (prezes Polonii Australii Zachodniej) (zdj. P. Wętna)

Sydney

10 listopada. Niepodległościową mszę św. w Katedrze Najświętszej Marii Panny w Sydney odprawił biskup Dariusz Kałuża, ordynariusz diecezji Goroka w Papui Nowej Gwinei. Więcej informacji na stronie internetowej:
https://sydney.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/obchody_100_rocznicy_odzyskania_niepodleglosci_w_katedrze_swietej_marii_panny_w_sydney

10 listopada. Federacja Polskich Organizacji w Nowej Południowej Walii zorganizowała uroczystość pt. „W hołdzie ojcom polskiej niepodległości” w Klubie Polskim w Bankstown (Sydney), w której udział wzięli prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska oraz członek prezydium RNPA Elżbieta Cesarska.

11 listopada. Odbył się Bieg Niepodległości na dystansie 1918 m. Ideę Biegu Niepodległości zainicjował Polski Komitet Olimpijski wraz ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Bieg

Niepodległości w Sydney zorganizowany został przez RNPA i Klub Polonia w Plumpton. Więcej informacji oraz relację prasową z biegu można znaleźć na stronach:

<http://www.polishcouncil.org.au/index.php/8-polski/94-polonijny-bieg-niepodleglosci-11-11-2018>
<https://www.bumerangmedia.com/2018/11/polonijny-bieg-niepodleglosci-w-sydney.html#more>

11 listopada. Klub Polski w Ashfield uczcił 100-lecie odzyskania przez Polskę Niepodległości specjalnym koncertem.

12 listopada. Konsulat Generalny w Sydney zorganizował obchody z okazji 100-letniej Rocznicę Odzyskania Niepodległości. W uroczystościach wzięli udział goście z Instytutu Pamięci Narodowej (IPN) z Polski. Więcej informacji można znaleźć na stronie:
https://sydney.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/tytul_strony_2

Sydney. Bieg Niepodległości. Przygotowanie do startu (zdj. K. Bajkowski)

“Kolory i cienie Fryderyka Chopina”: widowisko muzyczne Teatru Muzycznego im. Jana Pawła II (październik – grudzień 2018).

Odzyskanie Niepodległości przez Polskę dokonało się nie tylko na polach bitew; dokonało się również dzięki dziełu polskich emigrantów i patriotów w całym świecie. Do takich należał Fryderyk Chopin. Był kimś więcej niż genialnym muzykiem; dla Polaków był jeszcze symbolem Ojczyzny, symbolem Kraju wymazanego przez zaborców z mapy Europy.

Widowisko oparte na biografii Fryderyka Chopina, wg scenariusza i w reżyserii Bogumiły Filip, opowiada o Jego miłości do muzyki, do rodziny, do ukochanych osób, a także do Ojczyzny. Przedstawia wielkiego kompozytora i pianistę jako

człowieka wrażliwego i zmiennego w nastrojach, przeżywającego burzliwe namiętności, a jednocześnie oddanego pracy twórczej. Widowisko przybliży też czasy w których Chopin żył i pozwala zrozumieć rozterki emigranta rozdartego między uczuciem i tęsknotą za Ojczyzną, a powołaniem artystycznym.

Obsada: pianista - Krzysztof Małek; aktorzy i narratorzy: Bogumiła Filip, Andrzej Świtakowski, Piotr Pokorski, Mariola Pokorska. Scenografia: Mariola Pokorska i Bogumiła Filip.

*Kolory i cienie Fryderyka Chopina
(zdj. B. Filip).*

Oficjalna wizyta Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Australii

W sierpniu 2018 roku Prezydent RP Andrzej Duda złożył pierwszą w historii kontaktów dyplomatycznych obydwu krajów oficjalną wizytę w Australii.

Prezydent spotkał się z przedstawicielami najwyższych władz Australii, w tym z Gubernatorem Generalnym, Peter Cosgrove, Premierem, Malcolm Turnbull, Gubernatorami stanów Wiktorii, Linda Dessau, i Nowej Południowej Walli, David Hurley. Na cześć polskiego prezydenta Gubernator Generalny wydał uroczysty obiad. Uczestniczyła w nim również prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska.

Podczas pobytu w Sydney Prezydent Andrzej Duda otworzył Polskie Biuro Handlowe i wystąpił też na otwarciu Forum Energetycznego Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu. Spotkał się również z australijskimi inwestorami.

W Canberze Prezydent Duda odwiedził Muzeum Wojny, gdzie złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Spotkał się też z polskimi i australijskimi weteranami. W Melbourne, w Mauzoleum Pamięci, Prezydent wziął udział w uroczystości upamiętnienia 77. rocznicy zmiany przez Samodzielną Brygadę Strzelców Karpackich, żołnierzy Australijskiej 9. Dywizji i 18. Brygady z 5. Dywizji Piechoty podczas walk o Tobruk (Libia, 1941).

Spotkania Prezydenta Dudy z Polonią australijską miały miejsce w Melbourne i Sydney. Podczas tych spotkań Prezydent wręczył polskie odznaczenia państwowe działaczom polonijnym.

Małżonka Prezydenta, Agata Kornhauser-Duda, spotkała się z dziećmi i nauczycielami szkół zrzeszonych w Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii, i młodzieżą z grupy tanecznej „Wielkopolska”, oraz uczniami szkoły polskiej z Canberry. Odwiedziła też seniorów w Domu Opieki w Marayong (Sydney).

Prezydent RP Andrzej Duda w otoczeniu odznaczonych polskimi odznaczeniami państwowymi australijskich działaczy polonijnych podczas spotkania w Sydney (Marayong) (zdj. B. Filip).

V. Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy w Warszawie

W dniach 20-23 września 2018 roku, pod hasłem „Łączy nas Niepodległa”, odbył się w Warszawie V. Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy. Inicjatorem Zjazdu była Rada Polonii Świata, do której należy Rada Naczelna Polonii Australijskiej. Organizację Zjazdu powierzono Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” przy finansowym wsparciu Senatu RP. Honorowy patronat na Zjeździe objął Prezydent RP Andrzej Duda, zaś Marszałek Senatu

RP, Stanisław Karczewski, przewodniczył Komitetowi Honorowemu Zjazdu. W Zjeździe Polonii wzięło udział ponad 600 uczestników (16 osób z Australii) z 44 krajów reprezentujących blisko 200 organizacji polonijnych.

Tematami wiodącymi Zjazdu były – integracja i współpraca Polonii Świata, współpraca Polonii z Polską, polska tożsamość narodowa za granicą, dziennikarstwo, duszpasterstwo, nauka i oświata polonijna, obrona dobrego imienia Polski i Polonii, bilateralne kontakty między organizacjami polonijnymi z różnych krajów, nowe inicjatywy jednoczące Polaków na świecie, oraz problemy młodzieży polonijnej. Zagadnienia te były omawiane w siedmiu forach tematycznych.

Dwie sesje plenarne Zjazdu, inaugurująca i podsumowująca, odbyły się w Sali Sejmu RP w obecności Marszałków Sejmu i Senatu, Parlamentarzystów oraz Ministrów Rządu RP i Kancelarii Prezydenta RP. Podczas sesji podsumowującej przedstawiono wnioski z dyskusji w forach tematycznych. Podsumowanie z Forum Sportu i Turystyki Polonijnej przedstawiła prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska zaś wnioski z Forum Nauki Poza Granicami Kraju przedstawił wiceprezes RNPA, Marian Radny. Podsumowania i wnioski z forów tematycznych Zjazdu były sukcesywnie publikowane w australijskich mediach polonijnych, a wszystkie są dostępne pod adresem: <http://www.polishcouncil.org.au/index.php/2-uncategorised/98-v-zjazd-polonii-i-polakow-z-zagranicy-warszawa-20-23-wrzesnia-2018-roku>.

Podczas obrad Zjazdu reprezentanci Polonii australijskiej pełnili role moderatorów, prezydentów i dyskutantów. Małgorzata Kwiatkowska współorganizowała Forum Sportu i Turystyki Polonijnej, a Marian Radny współorganizował Forum Nauki poza Granicami Kraju. Prezentacja Joanny Borkowskiej-Suruci zainauguowała Forum Kultury Polonijnej, na Forum Nauki poza Granicami Kraju prezentację miał M.Radny, a na Forum Sportu i Turystyki, M. Kwiatkowska i A.Biziuk.

V. Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy, poza dyskusjami tematycznymi, miał też inny wymiar – polonijne obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i rolę emigracji w walce o niepodległość. Zainauguowała je ceremonia składania wieńców przed Grobem Nieznanego

Żołnierza przez delegacje uczestniczące w Zjeździe, w tym australijską w składzie - M.Kwiatkowska, M.Pawlik i M.Radny. Uroczystość odbyła się z udziałem Marszałka Senatu RP Stanisława Karczewskiego w asyście Orkiestry Kompanii Honorowej Wojska Polskiego.

W otoczeniu 50 duszpasterzy polonijnych biorących udział w Zjeździe, kardynał Kazimierz Nycz, arcybiskup metropolita warszawski, koncelebrował inauguracyjną mszę św. w Archikatedrze św. Jana i dziękczynną w Świątyni Opatrzności Bożej. Premier Mateusz Morawiecki brał udział w Koncercie Galowym w Teatrze Wielkim dedykowanym Niepodległej. Z inicjatywy Rady Polonii Świata, Poczta Polska wydała okolicznościowy znaczek i kopertę. Na prośbę Rady Polonii Świata, przedstawioną przez przewodniczącą Teresę Berezowską, kardynał Kazimierz Nycz wyraził zgodę, aby jedną z kaplic Świątyni Opatrzności Bożej przeznaczyć na Maryjną Kaplicę Polonijną. ***Rada Polonii Świata zwraca się do Polonii i Polaków na całym świecie o zaangażowanie się w tworzenie Kaplicy Polonijnej, która ma być swoistym wyrazem dziękczynienia Polonii za odzyskanie przez Polskę niepodległości.***

V Zjazd Polaków i Polonii (Warszawa): Marian Radny przedstawia w Sejmie RP rekomendacje Forum Nauki poza Granicami Polski (zdj. J.Heyman)

30-lecie Polskiej Szkoły Dzielnicy Północnych Sydney

Uroczystości 30 jubileuszu Szkoły Dzielnicy Północnych w Sydney (zdj. M. Bartczak)

W dniu 15 września 2018 Szkoła Polska Dzielnicy Północnych w Sydney obchodziła swoje 30-lecie. W programie obchodów znalazł się między innymi film będący serią wywiadów z aktualnymi i byłymi uczniami szkoły. Dyrektor Szkoły i członek Prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej Elżbieta Cesarska, podziękowała grupie nauczycieli za wieloletnią pracę: Annie Gregory, Elżbiecie Kłosowskiej, Marioli Bejnar, Annie Depczyk, Hannie Bilyk i Marzenie Stankiewicz. Osobne wyróżnienia otrzymali też nauczyciele z dorobkiem nauczania do 5 lat.

Wśród gości znaleźli się: Konsul Generalny RP pani Regina Jurkowska, profesor Ulrike Garde, członek parlamentu stanowego Victor Michael Dominello, Dr Kamila Walker, Tom Czarnota, Marek Bartczak reprezentujący RNPA, ks. Kamil Żyłczyński, Albert Vella, Adam Gajkowski, Marysia Nowak, Bożena Iwanowska i Erika Southam.

15-lecie Polskiej Szkoły w Randwick (Sydney)

W dniu 3 listopada 2018 odbyły się uroczystości 15. rocznicy powstania Polskiej Szkoły w Sydney z siedzibą w Randwick, największej liczebnie, polonijnej szkole w Australii.

Ponad 160 gości uczestniczyło w uroczystej kolacji, którą zorganizowano w Prince Henry Centre w Little Bay. Ceremonię prowadził Michał Macioch. Wśród gości znaleźli się założyciele Szkoły - Zbigniew Sobota, Gosia i Alber Vella, Magda Wypych oraz obecny dyrektor szkoły p. Alicja

Batorowicz. Obecni byli też przedstawiciele rządu polskiego i australijskiego (konsul Joanna Spłocharska, członek parlamentu stanowego M. Thistlethwaite oraz zastępca burmistrza Randwick Danny Said); przedstawiciele duchowieństwa, nauczycieli, rodziców, byłych studentów i przyjaciół szkoły. RNPA reprezentowała prezes Małgorzata Kwiatkowska.

Polski Festiwal w Klubie Sportowym Polonia w Plumpton (Sydney)

Dnia 2 grudnia 2018 r. na terenie Klubu Sportowego „Polonia” w Plumpton odbył się doroczny, przedświąteczny polski festiwal zorganizowany przez Zarząd Klubu. Z uwagi na pogodę występy sceniczne odbyły się w budynku Klubu, ale atrakcji nie zabrakło.

Oficjalnymi gośćmi festiwalu były panie Konsul - Irena Juszczyk i Joanna Spłocharska, przedstawiciele władz australijskich - burmistrz Blacktown Stephen Bali oraz senator Edmond Attala, prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska oraz prezes Federacji Polskich Organizacji w NPW Adam Gajkowski.

Jubileusz Szkoły Polskiej w Randwick (Sydney). Od lewej: A. Vella, Matt Thistlethwaite MP, A. Batorowicz, M. Kwiatkowska, J. Spłocharska, Danny Said - Deputy Mayor Randwick City Council, M. Vella, M. Wypych, Z. Sobota (zdj. B. Filip)

Festiwal Dożynki 2018 w Adelajdzie

W dniu 21 października na terenie Klubu Sportowego Polonia Croydon Kings odbył się Festiwal „Dożynki 2018”. Choć organizowany od 39 lat (kolejny odbędzie się w 2020 roku) Festiwal 2018 był jednym z kilku wydarzeń w Australii Południowej, wpisujących się w polonijne obchody

100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (patrz - [Echa obchodów 100 lecia odzyskania Niepodległości w Polonii Australijskiej](#)).

Festiwal tradycyjnie rozpoczął się połową mszą św. Podczas oficjalnego otwarcia tancerze z zespołu „Tatry” wręczyli symboliczny bochenek chleba i sól gubernatorowi stanu Australia Południowa p. Hieu Van Le. W tej części Festiwalu wielokrotnie wspomniano zmarłego śp. Pawła Zajęca, który przez wiele lat był sercem i duszą Festiwalu.

Dożynki 2018 (Adelajda): Od lewej: Hieu Van Le, Gubernator Australii Południowej, Laura Brzezińska and Arkadiusz Kiełpikowski (zdj. M.Kwiatkowska)

Festiwal, ze specjalnie przygotowanym programem artystycznym” oraz tradycyjnymi zawodami w jedzeniu pierogów, zgromadził ok. 4 tys. uczestników.

Równolegle, na terenie boiska klubu Polonia Croydon King odbywał się polonijny piknik. Panie Samma i Belly, znane z programu telewizyjnego „My Kitchen Rules”, zorganizowały interaktywne pokazy przygotowywania polskich potraw.

Uczestnicy festiwalu mogli obejrzeć również dwie wystawy: „Ojcowie Niepodległości”, przygotowaną przez IPN (Polska) oraz „Historię Działalności Polonii w Południowej Australii i jej przynależność do Rady Naczelnej”, przygotowaną przez Federację Polskich Organizacji w Australii Południowej.

Wśród gości Festiwalu znaleźli się: Gubernator stanu Australia Południowa Hieu Van Le, przedstawiciele parlamentu stanu Australia

Południowa Sam Dulik, Kathrine Hilyard, burmistrz miasta Port Adelaide Enfield Gary Johanson, przewodniczący komisji ds. wielokulturowości i spraw etnicznych w Australii Południowej, Norman Schueler, Konsul Honorowy RP, Gosia Hill, prezes RNPA Małgorzata Kwiatkowska, prezes Federacji Australii Południowej i członek Prezydium RNPA Edward Dudziński, prezes Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej dr Zdzisław Derwiński, oraz gość z Polski, p. Barbara Grzybek z Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

Polski Festiwal na Federation Square w Melbourne

Dnia 18 listopada 2018 roku, po raz 14, Melbourne było gospodarzem Polskiego Festiwalu na Federation Square. Patronat nad festiwalem objął Ambasador RP w Australii Michał Kołodziejcki.

Tradycyjnie, a w tym roku aż 41 organizacji i firm, oferowało swoje usługi i wyroby. Dodatkową atrakcją były pokazy polskiego rękodzieła artystycznego pod nazwą „Folkstop”.

W ramach programu „Kidstop” najmłodsi wzięli udział w grach i zabawach.

Na scenach amfiteatru Deakin Edge i Placu Głównym wystąpiły dzieci z 6 polskich szkół sobotnich, zespoły folklorystyczne „Polonez”, „Łowicz” i ukraiński zespół „Lehenda” z Melbourne, zespoły muzyczne „Vardos” i „Paper Girl” oraz 17 lokalnych artystów prezentujących polskie utwory. Gościnnie wystąpił wokalista z Polski, Artur Gotz.

Scena Deakin Edge była też miejscem obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości (patrz - [Echa obchodów 100 lecia odzyskania Niepodległości w Polonii Australijskiej](#)).

Wśród gości Festiwalu znaleźli się: Michał Kołodziejcki – Ambasador RP w Australii, Matthew Guy CMLC – lider opozycji w Victorii, Janny Mikakos – Minister Rodzin i Dzieci, Beverley Pinder – przedstawiciel miasta Melbourne, Renzo Colla – dyrektor programu radia SBS, Małgorzata Kwiatkowska – prezes RNPA, oraz Marian Pawlik OAM – prezes Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii.

Komentarze, Sprawozdania, Informacje

Opieka nad miejscem pochówku Ewy Malewicz

Prezydium RNPA

Prezydium RNPA informuje, że Rada Naczelna Polonii Australijskiej w marcu 2019 roku została wieczystym opiekunem grobu śp. Ewy Malewicz. Grób znajduje się na cmentarzu Springvale Botanical Cemetery w południowo-wschodniej dzielnicy Melbourne, przy 600 Princes Hwy (lokalizacja grobu: Diosma – Garden 1, Bed 53, Position 137).

Ewa Malewicz, znana polska wokalistka, zmarła w 1993 roku. W swoim testamencie E. Malewicz przekazała Radzie Naczelnej Polonii Australijskiej spadek, od którego odsetki, wolą darczyńcy, mają być przeznaczane na pomoc utalentowanej muzycznie młodzieży. Pomoc ta realizowana jest w formie nagród i wyróżnień podczas edycji Konkursów Muzycznych im. Ewy Malewicz

Szkoła Polska w Newcastle z filią w Niagara Park (Central Coast, NSW)

*Elżbieta Krukowska-Alterman,
Szkoła Polska w Newcastle*

Sobotnia Szkoła Polska w Newcastle działa nieprzerwanie od 66 lat. Nieprzerwanie też, od 66 lat, Szkoła cieszy się wsparciem Związku Polskiego w Newcastle, którego Dom Polski w Broadmeadow jest siedzibą Szkoły, a jej fundusze są regularnie zasilane subwencją ze Związku. Z początkiem bieżącego roku szkolnego Szkoła w Newcastle otworzyła klasę w Niagara Park Public School w Central Coast (NSW). Klasa liczy 11 uczniów i pozostaje pod opieką p. Edyty Gondera w popołudnie każdej środy tygodnia. Poza wspólnym programem nauczania, dzieci obu szkół uczestniczą we wspólnych wyjazdach szkolnych oraz biorą udział w imprezach polonijnych organizowanych przez Związek Polski w Newcastle i inne organizacje w regionie Hunter. Jedną z najbliższych takich imprez będzie 70. rocznica utworzenia w Grecie (Hunter Valley, NSW) obozu przejściowego (1949-1960) dla powojennych emigrantów, w tym bardzo dużej grupy Polaków (<http://www.cessnock.nsw.gov.au/community/greta-camp-anniversaries-2019>). Ten największy w

Australii obóz przejściowy rozslawiony został filmem Zofii (Sophie) Turkiewicz pt. „Silver City” z 1984 roku (uznanym przez krytyka filmowego, Davida Strattona, jednym z najważniejszych filmów australijskich lat 80-tych).

Wizyta w Zachodniej Australii

*Małgorzata Kwiatkowska
Prezes RNPA*

W dniach 7-9 listopada 2018 r. przebywałam w Perth na zaproszenie Konsula Honorowego RP p. Pawła Bitdorfa oraz Prezes organizacji „Polonia Australii Zachodniej” p. Ani Niedźwiadek. Podczas 3-dniowego pobytu miałam okazję rozmawiać z wieloma przedstawicielami organizacji polonijnych działających w Australii Zachodniej jak również odwiedziłam trzy Domy Polskie.

Pierwszego dnia po przyjeździe w Domu Polskim w Maylands, spotkałam się z przedstawicielkami Związku Polaków i Koła Polek, w tym z zasłużoną działaczką polonijną panią Haliną Szunejko.

Wieczorem prezes Niedźwiadek, w domu parafialnym polskiego kościoła pw. Matki Boskiej Królowej Polski, gdzie próby ma Teatr „Scena 98”, zorganizowała spotkanie z przedstawicielami organizacji należących do Polonii Australii Zachodniej. Rozmowy dotyczyły potrzeb Polonii zachodnioaustralijskiej i jej planów na przyszłość, nawiązaniu kontaktów z organizacjami w innych stanach Australii, przepływie informacji, strukturze i działalności RNPA, fundacjach polonijnych, oraz możliwościach otrzymania wsparcia finansowego (ze źródeł rządowych i pozarządowych w Polsce). Przrzekłam, że komunikaty o wydarzeniach polonijnych wychodzące z RNPA będą również wysyłane do Polonii w Australii Zachodniej. Jednocześnie oczekuję, że Polonia z Perth zasili szeregi RNPA.

Czwartek był dniem uroczystości związanych z obchodami stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, gdzie miałam możliwość poznania kolejnych osób ze środowiska polonijnego, w tym z oświaty polonijnej.

W piątek 9 listopada, po uroczystości w Parlamencie Australii Zachodniej (patrz - [Echa obchodów 100-lecia odzyskania Niepodległości w Polonii Australijskiej](#)), byłam gościem zarządu

Klubu Polskiego im. gen. W. Sikorskiego, Klubu Sportowego „Cracovia” oraz spotkałam się z członkami zespołu folklorystycznego „Kukułeczka”. Podczas tych spotkań wymieniliśmy się informacjami i doświadczeniami na temat działalności klubów polonijnych. Inicjatywą godną naśladowania realizowaną w Polonii Zachodniej Australii jest zwyczaj wspólnego ustalania kalendarza imprez polonijnych organizowanych przez lokalne organizacje oraz prowadzenie dokumentacji życia polonijnego, sięgające lat 50-tych. Na uwagę zasługuje również owocna współpraca z ojcami Franciszkanami z o. Tomaszem Bujakowskim na czele.

XIV Festiwal polskiej kultury i sztuki PolArt; Brisbane 2018 – Refleksje

Henryk Kurylewski

Dyrektor Artystyczny Festiwalu

Historia festiwalu sięga 1975 roku. Motywowani nostalgią za Ojczyzną i „instynktem macierzyńskim”, by nie zatracić poczucia tożsamości narodowej u swoich dzieci, Koło Polek Australii i Nowej Zelandii zainicjowało festiwal młodzieżowy, początkowo znany jako ArtPol.

Zespół „Obertas” z Brisbane
(zdj. J. McPherson)

Od początków festiwalu, nie szczędząc wysiłku, wielu doświadczonych nauczycieli, mentorów, młodzież i ich rodzice oraz ogromna liczba ochotników pracujących „za kulisami”, rozpoczęło to, czym jest dzisiaj PolArt.

Zespół „Oberek” z Hobart (zdj. J. McPherson)

40-letnia tradycja świętowania "wszystkiego co polskie" rozrosła się w czasie do rozmiarów największego polskiego festiwalu kultury polskiej poza Polską. Mimo, że festiwal ma swoje korzenie w polskiej kulturze i historii, jego adresatami pozostają wszyscy mieszkańcy Australii, miłośnicy kultury, folkloru i sztuk pięknych, którzy biorąc udział w Festiwalu składają w ten sposób hołd bogatemu i żywemu dziedzictwu naszego narodu.

Zespół „Kukułeczka” z Perth
(zdj. J. McPherson)

Tegoroczny PolArt - Brisbane 2018 - jest moim piątym festiwalem w roli kierownika artystycznego. Jestem dumny, że miałem okazję zaprezentować swoje polskie korzenie kulturowe w rodzinnym mieście Brisbane. Szczęólnego znaczenia tej edycji festiwalu dodaje fakt, że rok 2018 jest rokiem stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Nie jest ważne gdzie się urodziliśmy, ani też jaki obecnie mamy paszport; "bycie Polakiem" to coś, co pochodzi z serca; wrażliwość, która mistycznie łączy Cię z krajem geograficznie tak dalekim, lecz w niewytłumaczalny sposób tak bliskim i drogim!

Zespół "Kujawy" z Sydney (zdj. J. McPherson)

Z perspektywy udziału w poprzednich festiwalach uważam, że PolArt 2018 w Brisbane był ogromnym sukcesem. Spośród czterdziestu występów i imprez zaplanowanych na dziesięć dni festiwalu, nieomal wszystkie cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

Zespół "Polonus" z Christchurch, Nowa Zelandia (zdj. J. McPherson)

Swój artystyczny sukces festiwal PolArt2018 w Brisbane zawdzięcza pracy prężnego komitetu organizacyjnego, składającego się w większości z młodych ludzi; drugiego lub trzeciego pokolenia polskich Australijczyków. Należy im się pochwała za entuzjazm, poświęcenie i umiejętność działania na rzecz wspólnej sprawy. Jako przyszłych liderów polonijnej społeczności w Australii ich praca i jej owoce zasługują również na słowa najwyższego uznania.

Koncert Finałowy - Wszystkie zespoły na scenie (zdj. J. McPherson)

Pokłosie I. Forum Nauki Polskiej poza Granicami Kraju

Marian Radny

Wiceprezes RNPA

Koordynator Forum z ramienia Rady Polonii Świata

Obrady I. Forum Nauki Polskiej poza Granicami Kraju miały miejsce w Warszawie w dniach 20-23 września 2018 roku w ramach V. Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy. Informacje o tym wydarzeniu pojawiły się w polskich i australijskich mediach polonijnych w tym moje podsumowanie obrad (jako koordynatora Forum) i prezentacja postulatów uczestników Forum adresowanych do Polonii jak i strony polskiej.

Przebywając w Polsce do połowy grudnia 2018 odbyłem szereg spotkań w sprawach przyszłości Forum Nauki i sondowaniu szans na realizację przynajmniej niektórych postulatów adresowanych głównie do strony polskiej.

Podczas spotkania z Marszałkiem Senatu RP, Stanisławem Karczewskim (Warszawa, listopad 2018) przedstawiłem szczegółowo postulaty Forum dotyczące możliwych mechanizmów współpracy naukowców polonijnych z naukowcami w Polsce. Uzasadniałem też potrzebę kontynuacji i rozszerzenia działania Forum jednoczącego naukę polonijną z polonijną myślą techniczną w jedno ciało. Marszałek zapewnił o swoim poparciu dla przedstawianych postulatów.

Kolejne spotkanie odbyło się z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Polsce, Jarosławem Gowinem (Warszawa, grudzień 2018). W spotkaniu ze strony polonijnej udział wzięli - dr M. Michalewicz, dyrektor Centrum Modelowania

Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (35 lat poza krajem - Australia, USA, Singapore), prof. M. Wiznerowicz, dyrektor Centrum Onkologii Molekularnej w Poznaniu (15 lat poza krajem - Szwajcaria, USA), dr J. Pylat ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” (10 lat poza krajem - Wielka Brytania), oraz niżej podpisany jako kierujący delegacją.

Spotkanie z min. Gowinem, choć bez konkretnych deklaracji z Jego strony, uważam za pożyteczne. Tłumacząc się zbliżającym się kalendarzem wyborczym i koniecznością szybkiego wdrażania nowej ustawy o Szkolnictwie Wyższym w Polsce (Konstytucja dla Nauki), minister zaproponował kontynuowanie rozmów z wiceministrem d/s współpracy z zagranicą. Do spotkania nie doszło, ale posiane ziarno, mamy nadzieję, zakiełkuje po wyborach i to niezależnie od tego kto owo starcie wyborcze w Polsce wygra.

Z organizacji pozarządowych związanych z nauką w Polsce odnotować trzeba żywe kontakty z Naczelną Organizacją Techniczną (NOT) oraz Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Od obu spodziewamy się poparcia w realizacji postulatów Forum Nauki; od NOT-u szczególnie jeżeli chodzi o rozszerzenie Forum o reprezentacje organizacji technicznych i inżynierskich.

Postęp w podjętych działaniach jest widoczny. Jedną z ofert wysłanych w końcu 2018 r. do Senatu RP przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” (oferta przygotowana we współpracy z dr J. Pylat ze SWP i MWR z ramienia Rady Polonii Świata) dotyczyła finansowania organizacji II. Forum Nauki Polskiej poza Granicami Kraju. Oferta została przyjęta i II. Forum Nauki Polonijnej będzie obradować w Warszawie w dniach 13-15 września 2019. Mamy nadzieję, że II. Forum ustanowi ciało które upodmiotowi naukę polonijną i polonijną myśl techniczną na tyle, by stała się partnerem do wspólnych z Polską działań na rzecz rozwoju nauki i myśli technicznej i w Polsce i na Świecie.

Finansowanie działalności polonijnej z funduszy pochodzących z Polski – zasady i procedury

Marian Radny
Wiceprezes RNPA

Niniejszym tekstem chcielibyśmy przybliżyć zainteresowanym zasady i procedury, jakie obowiązują w Polsce w procesie przyznawania

funduszy organizacjom polonijnym na ich działalność. Informacje poniższe pochodzą od pracowników Biura Polonijnego w Kancelarii Senatu RP, z którymi spotkałem się w listopadzie 2018 roku w Warszawie.

Kto może wnioskować o dofinansowanie

Wnioski o realizację zadań na rzecz Polaków i Polonii za granicą mogą składać do Senatu RP tylko organizacje zarejestrowane w Polsce. Jest to w myśl § 3 uchwały nr 8 Prezydium Senatu z dnia 23 września 2016 roku w sprawie zasad zlecania zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą (*Prezydium Senatu zleca realizację zadań i przyznaje dotację na ich wykonanie wyłącznie zarejestrowanym w Polsce podmiotom wymienionym w art. 4d ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 roku poz. 1817 ze zm.; <https://www.senat.gov.pl/senat-i-polonia/akty-prawne/>).*

Jakie działania mogą być finansowane

Obszary, na które finansowanie z Senatu jest przeznaczone ustala Prezydium Senatu RP w porozumieniu z Polonijną Radą Konsultacyjną. W obecnej kadencji ustalono następujące obszary (szczegółowy ich opis znajduje się na stronie: <https://www.senat.gov.pl/senat-i-polonia/zlecenie-zadan/>):

- Edukacja
- Kultura i promocja Polski oraz ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego
- Wzmacnianie pozycji środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania
- Media polonijne
- Infrastruktura polonijna
- Pomoc charytatywna i socjalna

We wniosku o finansowanie może być wiele działań i każde działanie może dotyczyć innej inicjatywy lub wydarzenia, wszystkie muszą jednak mieścić się w tym samym obszarze.

Istnieje nieformalne pojęcie „działania własnego”, które oznacza działanie, jakie organizacja składająca wniosek w ramach naboru ofert zamierza koordynować, jeśli weźmie w nim udział wielu beneficjentów i to działanie będzie realizowane w Polsce (np. konferencje, zjazdy itp.).

Procedura aplikacyjna i decyzyjna

Wnioski składa się do Biura Polonijnego Kancelarii Senatu. Biuro Polonijne analizuje je pod kątem formalnym, finansowym i merytorycznym. Ustala też, czy wnioskodawca realizował uprzednio zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą, w jaki sposób wywiązał się z umowy, oraz jakie były wyniki wykonanych działań.

Wnioski zweryfikowane przez Biuro Polonijne są następnie analizowane przez Zespół Finansów Polonijnych. Zespół składa się z przedstawicieli Kancelarii Prezydenta, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Kancelarii Senatu, i stanowi organ doradczy Szefa Kancelarii Senatu.

Wyniki prac Zespołu Finansów Polonijnych przedkłada się Szefowi Kancelarii Senatu. Na ich podstawie opracowywana jest opinia Kancelarii Senatu, która następnie przedstawiana jest senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą. Wyniki obrad tej Komisji oraz opinia Kancelarii Senatu przekazywane są Prezydium Senatu, które podejmuje ostateczną decyzję co do dofinansowania wniosku (*zarządzenie nr 11 Szefa Kancelarii Senatu z dnia 29 września 2016 r. odnośnie do trybu postępowania Kancelarii Senatu znajduje się na stronie: <https://www.senat.gov.pl/senat-i-polonia/akty-prawne/>*). Stenogramy z posiedzeń Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą znajdują się pod adresem: <https://www.senat.gov.pl/prace/komisje-senackie/posiedzenia,161,1,komisja-spraw-emigracji-i-laczności-z-polakami-za-granica.html>.

Główni wnioskodawcy i beneficjenci

Największymi beneficjentami funduszy senackich na rzecz Polaków i Polonii za granicą są Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” (każda z tych organizacji otrzymała w 2018 roku fundusze na kwotę ok. 30 mln). Nazwa Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” jest nieco myląca – realizowane przez nią działania kierowane są również do szeroko pojętej Polonii świata.

Finanse

Organizacje wnioskujące o fundusze z Senatu RP na rzecz Polaków i Polonii za granicą mogą w kosztorysie wniosku przeznaczyć do 11% na swoje potrzeby administracyjne (§3, pkt 4 uchwały nr 8 Prezydium Senatu z dnia 23 września 2016 roku:

<https://www.senat.gov.pl/senat-i-polonia/akty-prawne/>)

Podsumowanie

Aby organizacja polonijna działająca poza Polską została beneficjentem funduszy Senatu RP na rzecz Polaków i Polonii za granicą, musi złożyć wniosek o finansowanie we współpracy z jedną z organizacji zarejestrowanych w Polsce i działających na rzecz Polaków i Polonii za granicą. Termin składania wniosków do Senatu RP mija z końcem listopada każdego roku, a opisana wyżej procedura trwa ok. 3 miesięcy. Uchwały Prezydium Senatu dotyczące wyników naboru ofert znajdują się pod adresem:

<https://www.senat.gov.pl/sklad/organy/prezydium-senatu/uchwały-prezydium/>. Tam też można znaleźć nazwy organizacji, które działają na rzecz Polonii i Polaków za granicą. Zachęcamy do analizy publikowanych danych – rozpiętość możliwości współpracy jest bardzo szeroka.

Polskie Kalendarium Rocznicowe 2019

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2019:

- **Rokiem Unii Lubelskiej** (1569 rok), w 450. rocznicę (1 lipca 1569 r. na Sejmie Walnym w Lublinie ustanowiono unię Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego).
- **Rokiem Powstań Śląskich** (lata 1919, 1920, 1921), w 100. rocznicę wybuchu pierwszego powstania (z 16 na 17 sierpnia 1919 roku).
- **Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego** (1919-2000), w 100. rocznicę urodzin pisarza (ur. 19 maja 1919 r. w Kielcach)
- **Rokiem Anny Walentynowicz** (1929-2010) w 90. rocznicę urodzin (ur. 15 sierpnia 1929 r.).
- **Rokiem Stanisława Moniuszki** (1819-1872), w 200. rocznicę urodzin kompozytora (ur. 5 maja 1819 r. w Ubielu).

Ponadto, Konferencja Generalna UNESCO w 2017 r. uchwaliła listę 48 rocznic obchodzonych pod patronatem UNESCO w latach 2018–2019. Na rok 2019 znalazły się wśród nich dwie polskie rocznice:

- **200. rocznica urodzin Stanisława Moniuszki** (1819-1872), kompozytora i dyrygenta (wspólna rocznica Polski, Litwy i Białorusi).
- **50. rocznica śmierci Krzysztofa Komedy** (Trzcńskiego) (1931-1969), kompozytora i pianisty jazzowego; twórcy znanych na całym świecie standardów jazzowych i muzyki filmowej (m.in. do filmów *Prawo i Pięść*, *Nóż w wodzie*, *Dziecko Rosemary*), pioniera jazzu nowoczesnego w Polsce.

Inne rocznice:

- 150 lat temu (15 stycznia 1869) w Krakowie urodził się Stanisław Wyspiański, dramaturg, poeta, malarz.
- 160 lat temu (23 lutego 1859) zmarł dramaturg i poeta Zygmunt Krasiński, zaliczany do trójcy wieszczów.
- 220 lat temu (12 lutego 1798) w Petersburgu zmarł ostatni król Polski Stanisław August Poniatowski.
- 170 lat temu (16 kwietnia 1849) zmarł dramaturg i poeta Juliusz Słowacki, zaliczany do trójcy wieszczów.
- 75 lat temu, 18 maja 1944 r., zakończyła się bitwa o Monte Cassino.
- 30 lat temu (4 czerwca 1989) na podstawie umowy Okrągłego Stołu odbyły się pierwsze w dziejach PRL częściowo wolne wybory. 29 grudnia 1989 r., Sejm przywrócił nazwę państwa „Rzeczpospolita Polska” oraz godło: orła w koronie według wzoru z 1927 r.
- 185 lat temu (28 czerwca 1834) ukazało się w Paryżu pierwsze wydanie poematu Adama Mickiewicza „Pan Tadeusz”.
- 75 lat temu (1 sierpnia 1944) wybuchło Powstanie Warszawskie.
- 80 lat temu (1 września 1939), Niemcy zaatakowały Polskę; początek II wojny światowej.

- 80 lat temu (18 września 1939) na wieść o ataku Rosji na Polskę samobójstwo popełnił prozaik, dramaturg, malarz, filozof, Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy).
- 450 lat temu (1569) zmarł Mikołaj Rej zwany ojcem literatury polskiej.
- 170 lat temu (17 października 1849) zmarł w Paryżu Fryderyk Chopin.
- 90 lat temu (8 października 1929) zmarł w Krakowie Jacek Malczewski, malarz.
- 500 lat temu (11 grudnia 1519) rozpoczęła się ostatnia wojna Polski z zakonem krzyżackim, zakończona tzw. hołdem pruskim (1525).
- 500 lat temu (2 maja 1519) zmarł Leonardo da Vinci, włoski malarz, rzeźbiarz, architekt, filozof, technik i badacz przyrody. Da Vinci uznawany jest powszechnie za jednego z największych malarzy wszechczasów. Pozostaje też wzorem Człowieka Renesansu jako najwszechstronniej utalentowany człowiek w historii.

Korespondencja

Piszą do nas

Prezydium RNPA otrzymało:

Listy z gratulacjami i życzeniami dotyczącymi obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości organizowanych przez Polonię australijską (1-3 czerwca) od:

Stanisława Karczewskiego

Marszałka Senatu RP

Marii Koc

Wicemarszałka Senatu RP

Janiny Sagatowskiej

Przewodniczącej Komisji Senatu RP do Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

Michała Dworczyka

Szefa Kancelarii Premiera RP

Zaproszenie od prezesa Stowarzyszenia

„Wspólnota Polska” **Dariusza Bonisławskiego** dla prezesa RNPA Małgorzaty Kwiatkowskiej, do udziału w Polonijnym Komitecie Obchodów 100-lecia odzyskania Niepodległości

Zaproszenie od Senatora RP **Stanisława Głowacza** do wyrażenia opinii o projekcie ustawy o zwiększeniu liczby senatorów w Senacie RP o senatorów reprezentujących Polonię.

Gratulacje z Parlamentu NPW (Legislative Council Hansard) z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości i koncertu zorganizowanego w sydnejskim Ratuszu – sierpień 2018.

<http://www.polishcouncil.org.au/images/PDF/Legislative-Council-Hansard-Polish-Tribute-to-Freedom-Concert.pdf>

List od Gubernatora Generalnego Australii Peter Cosgrove z podziękowaniami za logo upamiętniające 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości otrzymane od prezes RNPA M.Kwiatkowskiej.

Piszą o nas

W mijającej kadencji obecnego Prezydium w australijskich mediach polonijnych ukazało się kilka publikacji w których RNPA jest częściowo bądź w całości obiektem rozważań ich autorów. Prezydium nie weszło w polemikę z żadnym z nich, i Czytelnikom pozostawia ocenę czy żarliwość przekonań autorów tych tekstów wzięła górę nad siłą argumentów, czy też odwrotnie.

Andrzej Kozek: Polemika wokół oświadczenia: Puls Polonii - 11 czerwca 2018

Andrzej Kozek: Fundusz Wieczysty, Puls Polonii - 24 czerwca 2018

Janusz Rygielski: 27 maja w Brisbane i na Świecie, Puls Polonii

http://www.zrobtosam.com/PulsPol/Puls3/index.php?sekcja=1&arty_id=16803

Leszek Szymański: Manowce Rady Naczelnej – Kadencja wstydu, 3 części; Puls Polonii - 15 września 2018, 5 grudnia 2018, 24 stycznia 2019.

Monika Wiench: W sprawie Polsatu, Puls Polonii - 10 czerwca 2018

Włodzimierz Wnuk: Adwokaci "lichej sprawy", *Bumerang Polski*

<https://www.bumerangmedia.com/2017/01/wodzimerz-wnuk-adwokaci-lichej-sprawy.html>,

The Hon. David Clarke, MLC: Z pasja o Polsce (podczas koncertu „Tribute to Freedom”

<https://www.bumerangmedia.com/2018/06/david-clarke-mlc-z-pasja-o-polsce.html>

My piszemy

Publikacje które ukazały się w australijskich mediach polonijnych i mediach polskich:

Ita Szymańska, Rzecznik RNPA: Oświadczenie w sprawie Komunikatu FPO w NSW, Puls Polonii – 8 czerwca 2018

Ita Szymańska, Rzecznik RNPA: Uroczyste obchody 100-lecia niepodległości Polski, Puls Polonii - 22 czerwca 2018

Ita Szymańska, Rzecznik RNPA: Relacja z 50. Zjazdu RNPA, Puls Polonii – 10 lipca 2018

Helena Andrusiewicz, Sekretarz RNPA: Przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP w Australii, Puls Polonii – 8 stycznia 2018

Helena Andrusiewicz, Sekretarz RNPA: XXV Jubileuszowy Polonijny Sejmik Olimpijski organizowany przez Polski Komitet Olimpijski <https://www.bumerangmedia.com/2019/03/xxv-jubileuszowy-polonijny-sejmik.html>

Małgorzata Kwiatkowska, Prezes RNPA : Odwiedziny w Polish Hill River, Puls Polonii – 24 listopada 2018

Marian Radny, Wiceprezes RNPA: Sprawozdanie z obrad Forum Nauki V. Zjazdu Polonii i Polaków, Puls Polonii - 30 października 2018

Tygodnik Polski: Wywiad z prezes RNPA

M.Kwiatkowską nt. V Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy

<http://www.polishcouncil.org.au/images/PDF/Wywiad-w-Tygodniku-Polskim-nt-V-ZPiPzZ---24.10.2018.pdf>

Polish Market (magazyn wydawany w Polsce):
Wywiad z prezes RNPA **M.Kwiatkowską** pt.
„Poland has ‘soft power’ (wydanie specjalne z
okazji oficjalnej wizyty Prezydenta RP Andrzeja
Dudy w Australii)
https://issuu.com/polishmarket/docs/pm_8_275_2018.

Prezydium wystosowało listy gratulacyjne do:

Leszka Wikarjusza z okazji otrzymania medalu
Australii OAM – czerwiec 2017

Ernestyny Skurjat-Kozek i współpracowników
za organizację obchodów Roku Kościuszki w
Australii - listopad 2017

Andrzeja Alwasta z okazji wyboru na Prezesa
ROP w ACT – grudzień 2017

Amb. RP Michała Kołodziejskiego z okazji
nominacji na Ambasadora RP w Australii –
grudzień 2017

Adama Gajkowskiego okazji wyboru na Prezesa
FOP w NSW – luty 2018

Ryszarda Dzierzby z okazji wyboru na
Wiceprezesa FOP w NSW – luty 2018

śp. Pawła Zająca dla Zespołu Folklorystycznego
„Tatry” z okazji 60. lecia istnienia – czerwiec 2018

Ks. Tadeusza Przybyłaka z okazji otrzymania
nominacji na Koordynatora Polskiego
Duszpasterstwa w Australii i Nowej Zelandii –
październik 2018.

Jana Tkaczyka z okazji wyboru na Prezesa SPK –
listopad 2018

Mariana Kałuskiego z okazji wydania książki pt.
„Polskie Wilno 1919-1939; udział wilnian w życiu
powojennej Polski” – luty 2019

Eugeniusza Bajkowskiego z okazji otrzymania
medalu Australii OAM – luty 2019

**Prezydium wystosowało listy z
podziękowaniami do:**

Zdzisława Kocha za długoletnią pracę w ramach
Prezydium RNPA – czerwiec 2017

Marii Koc, wicemarszałek Senatu RP, za czynne
uczestnictwo w wydarzeniach polonijnych podczas
wizyty w Australii – październik 2017

Ray Williamsa, MP, za uczestnictwo i wygłoszenie
przemówienia podczas Gali Konkursu
Kościuszkowskiego – październik 2017

Zdzisława Derwińskiego za prowadzenie obrad
49. i 50. Zjazdu Delegatów RNPA – czerwiec 2018

Andrzeja Zawratko za długoletnią współpracę z
Prezydium RNPA jako Public Officer – lipiec 2018

Ks. Wiesława Słowika za długolotną współpracę
w ramach Prezydium RNPA – listopad 2018

**Prezydium wystosowało kondolencje
adresowane do:**

Stowarzyszenia Chrystusowego w związku ze
śmiercią **śp. ks. Zenona Broniarka** – czerwiec
2017

Klubu Sportowy Albion w związku ze śmiercią **śp.**
Andrzeja Koraba – styczeń 2018

Związku Więźniów Politycznych w związku ze
śmiercią **śp. Andrzeja Pokorskiego** – kwiecień
2018

Organizacji PolArt Inc w związku ze śmiercią **śp.**
Pawła Zająca – październik 2018.